

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 HÓNAP 15 K FÉLVÉRE 90 K
 ÉVI 180 K
 EGYES PÉLDANY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik kétféle kiadvánnyal minden nap.
 Főszerkesztő: SZILÁGYI IMRE dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM.

Rokonérzésünk

melegével fordulunk felétek és nyájas szóval üdvözlünk benneteket, felszabaduló magyarföldünk katonatisztjeit, üdvözlünk abtől az alkalomból, hogy végre ti is belekapcsolódhattok nemzeti hadsergünk vérkeringésébe. Mikor a nagy világháború alkonyatán széjjel szórt benneteket a harátlan kalandorok gaz politikája, letépték a csillegialokat, meggyalázták vitézségeitek érdemrendjeit, lekicsinyelték a katonabecskéteket, melyért annyit szenvedtetek s véreztetek, ti magatok pedig céltalanul bolyongó, lenézett, kiróthögött bujdosókká váltatok, lelkeitek mélyén a marcangoló tépelődéssel, hogy vajjon mivel érdemeltétek hazatokitól ezt az ordító igaztalanságot, a sorstól ezt a megörjítően fájó korbácsütést. Veletek sajtott a lelünk, és nem bírtunk segíteni. Gazemberek és bolondok keletkezésében voltunk mindannyian, s ami kiszabadított onnan: idegen hódok szuronya volt. Ott éreztük szűnellenül a halántékunknak szegere, le volt láncolva a szabadságunk, a lelünk, a szívünk verése. Tünnünk kellett a magunk békóit, s tünnünk kellett, hogy a ti karótokra is ráverjék, és fölünk benneteket idegenbe, keserves rabságba hurcoljanak.

Meg tudjuk érteni, át tudjuk érezni, hogy milyen kálváriát járátok, s mennyi tiszteletet. Hiszen csak rá kell néznünk megviselt arcotokra, korán öszült hajatokra, leri rólátok a test nélküli ése s a horfiktbel marcangoló gyötrődése.

Meg tudjuk érteni, mit éreztetek, mikor a rabság keserű kenere mellett lopva jött a hire, hogy feltámadt a hadsereg, az ébresztő, harsány trombitaszóra dőcög sorok nőnek a földből, és a duzzadó emberáradat megindult, hogy felszabadítsa a leigázott honi földet, és új élet magának szántson fegyverével barázdát.

Almodó lelkeitek a rabság celláiból, a magas kerítetű szűk fogoly-udvarokból elszállott messzire, ahol Sztiz Mária zászlók emelkednek a magasba és türelmetlen paripák toporzékolnak. Ahol a Marseillaise belefutott a Hymnusba, és szitya magyarok sástollas erdejéből halálosan komoly, szent eskü száll fel a magyarok Istenéhez. Oh, micsoda vergődő, verejtékes kinlódás folytogathatta ilyenkor a melleteket, micsoda küzködő sóhajok szakadozhattak fel onnan!

Meg tudjuk érteni. Végig tudunk kísérni benneteket e gyalázatos másfél esztendő minden szegyenének, szomorúságának, csüggedésének és megújuló

felháborodásának össze-vissza száguldozó érzelm-skáláján.

És meg tudjuk érteni most is azt az ujjongó örömet, melylyel a felszabadulást üdvözlitek, s a boldog mohóságot, melylyel kiakaszjátok a székiényből, és megsimogajátok és ismét magatokra öltitek a lesajnált, dugdosott uniformist, és önértettel tüzitek meletekre a becsület mezején kivívott érdemrendeket.

A szemekben sokatmondó fény

gyüled, a fejeteket önértettel hordozzátok: a magyarok ítene imé mégis rehabilitált benneteket.

Menjete! olvadjatok be! abba a lelkes emberáradatba, melyet a Dunán túl indított diadalmas utra, s találjátok meg ott méltó helyeteket. És markoljátok meg jól a kardot, hogy soha többé szóhoz ne juthassanak itt azok, akik kigunyolt bujdosókká gyaláztak le benneteket.

Szilágyi Imre dr.

Dán lap a magyar békéről

Hága, március 25. (Nemz. St. tel. jel.) A Hetbolg című dán félhivatalos mai számában Nitti állásfoglalásával foglalkozik és azt írja, hogy azt a 3 millió magyart, akit Magyarországtól elszakítanak, ismét vissza kell adni hazájának, még pedig úgy, hogy a csehek, románok és a

szerbek által ma megszállva tartott magyar területeket vissza kell csatolni az anyaországhoz. A dán közvélemény is lehetetlennek tartja, hogy a legfőbb tanács az emberi jogok e legelemibb követelményének figyelembe vétele nélkül döntsön a magyar kérdésben.

A párisi tárgyalások

Neully, március 26. (Nemz. St. tel. jel.) Az Exceisior jelentése szerint a nagykövetek tanácsa a magyar békeszerződés pénzügyi részleteivel foglalkozott.

A magyar pénz értéke

Hága, március 26. (Nemz. St. tel. jel.) A lapok jelentik, hogy a magyar pénz felülbélyegzése kétségtelenül jó hatást gyakorolt a semlegesek pénzügyi köreibben, úgy hogy a magyar értékpapírok jelentős áremelkedést értek el. Az általános vélemény az, hogy Ma-

gyarország saját erejéből 50 százalékkal megjavította pénzének értékét, s az osztrák koronával szemben határozott előnyöket ért el. Bizonyos, hogy az új magyar jegybank iránt már is több a bizalom, mint az osztrák iránt.

Adria és Duna

Horthy Miklós szózata

Horthy Miklós kormányzó tegnap a következő kiáltványt intézte az Adria-Egyesületen át a magyar nemzethez:

„Magyarország ujjaépítésében fontos szerep vár az Adria-Egyesületre is. — Programja ma is a múlt század két nagy magyarjára mutat. — Az egyik az Adriára mutatott és azóta szálló igévé vált a „Tengerre magyar”, a másik pedig a legnagyobb magyar folyót szabályozta és eltávolította az Al-Duna szikláit. Az Adria és a Duna: nyugat és kelet, kivételünk és behozatalunk iránya, gazdasági, kereskedelmi multunk és jövőnk, a Kossuth és Széchenyi örökségét őrzi féltő gondnal. — Nehéz feladat vár ezután is az Adria-Egyesületre,

amely a magyar reálpolitika nagy jelentőségét tartva szem előtt, ápolta az Adriát és a nemzeti kultuszt.

Az Adria és a Duna az egyedüli belvízi út, amellyel a maroknyi magyarság belekapcsolódhatik a világforgalomba és érintkezhetik a világ összes népével. — Nagyjaink példájának követésére hívok fel minden igaz magyart, álljon az Adria zászlója alá, hogy fiaink megérhessék, amit apáink megjósoltak, hogy „Magyarország nem volt, hanem lesz!”

Budapest, 1920 márc. 25.

Horthy,
 kormányzó.”

A Debreceni Keresztyén Kisgazda és Földmivespárt irodája Piac-utca 7. sz. alatt van.

Egy kis helyreigazítás

Meglepetéssel olvastam a debreceni napilapok május 25-ki számában a „Hangya” üzlethelyiségére vonatkozóan ugylatsz hivatalos helyről leadott közleményeket, melyek mintha mosakodás jellegűvel bírnának azok részéről, kik a „Hangya”-t mindeidig elűtötték annak lehetőségétől, hogy saját megfelelő üzlethelyiségébe beköltözködhessen.

Talán nem lesz értéktelen adata a mai idők krónikájának, ha megvilágítjuk ezt a kérdést, ha megvitatjuk egy-két férysugár azokra is, kiknek eljárása lényegesen nyomon kerékkötje az új idők kialakulásának. De monjunk sorjába: Minden debreceni ember, tudja milyen hihetetlen rebezségek között sikerült a „Hangya”-t megalapítani. Először a kerék is a alapul vadját szisztegték felétek, aztán ellenforradalmiak tisztelték a vörösök, a többi gáncsvéséről nem is szólva. Végre az ún megalakultunk nagynevezésen, annak rendje és módja szerint. Helyiség után kellett néznünk. B adtuk az igényünket egy üres üzlethelyiségre Debrecen város lakóházakhoz... Közben azonban elmentünk tisztelgés a város polgármesteréhez és úgy ítele mint irások uton a város tanácsától — nem szubvenciót, nem anyagi dozatot — csak jóindulatu erőt támogatást kértünk az altruista intézmény számára. Meg szóval és magható sorokban megérték...

Rövidesen meghozta a lakóházak döntést: a kért Aszódi Mór féle helyiséget a Hangyának ítélte oda. És jellel ezen határozat ellen az akkor érvényben volt lakásrendelet értelmében jogorvoslatnak helye nem volt, ez úgy a lakbérleti bizottság, tehát bírói szervezet elé került, mely szintén a „Hangya”-nak adott igazat Aszódi Mór ellenében.

Minthogy már az első fokú határozat sem volt felebezhető, annál kevésbé volt megtámadható a lakbérleti bizottság jóváhagyó, másodfokú határozata, melyre vonatkozólag meg a felülvizsgálatot sem engedte meg az akkor érvényben volt lakásrendelet. Nagy volt tehát a röknyödés bizonyos berkekben. Ebből baj lesz, ég szakadás, földindulás. De mit tesz isten. Ekkor a szorongatattas nehéz óráiban megállant egy férysugár: az olah megszállás. Akkor sem volna a jogérvényes határozat ellen felülvizsgálatnak helye a magyar helyhoyminiszter és a magyar igazságügy miniszternél, de minthogy olah megszállás volt, M rk Endre a románok által főispáni teer dökkel meg bi ott polgármester ur kezébe vette a magyar kormány két exponensének nem is létező hatáskörét és elűtött bennünket az üzlethelyiségtől, elrendelvé az egész ügynek revizióját. Az igazság érdekében azonban meg kell jegyezni, hogy egy-két nappal azelőtt szolid kereskedelmi életünk egyis vezetői — tisztelet a kiételeknek — ott szorongtak Márk Endre főispáni teer dökkel megbízott polgármester ur szobájában Aszódi Mór érdekében, kiknek két bollaot adott a végzeté, nekünk egy volt, az is elveszett...

Az újrafelvételt megindították és adig preparálták, gyúrták, furták az gyet, míg a lakáshivatal immár Aszódi Áornak adott igazat és a *Hangyá* t utasította. Csak hogy akkor már a ebünkben volt a magyar igazságügy-miniszternek döntése, hogy a szóban-rgó bolthelyiség a „Hangyá“-t illeti eg, mert a jogerős határozatot sem , nem másíthatja meg a magyar igaz-ágügyminiszter, sem a románok által apáni teendőkké megbízott polgár-ester.

És most jön a lapok híradása, hogy a polgármester a dr Fényes által épívelt Aszódi Mór kifogásait felle-aztette a megszállás megszűntével az gazdaságügyminiszterhez, ahonnan az a álasz jött” stb., szóval, hogy a Han-yanak van igaza. Fényes! Ébren agyok vagy álmodom? Hiszen ma-am vittem még a román megszállás latt az ügy összes iratait az igazság-ügyminiszteriumba, senki se tudott ola és főlem kérdezték ott fenn, hát gy szeretik ott lenni a „Hangyá“-t, gy így bánnak vele? és magam oztam le a döntést sajtókezőleg a felszabadulás utáni másodnapon a polgármester iktatójába.

Ez az igazság! Nem sok bölcsesség ell hozzá, hogy megalkothassa magá-ak ki-ki a maga véleményét. Egy zomban bizonyos, hogy a Hangya sok zer üzlethele most már azt is fogja dni, miért kellett a *Hangyá*-nak majdnem öt hónapon át egy becsü-etes kereskedő által díjtalanul felaján-ott szűk kis helyiségében nyomorogni s óriási anyagi veszteségeket szen-vedve, miért nem tudta teljesíteni áruháza feladatát, amire vállalkozott, e amelyet teljesíteni fog most már, ég jóbarátai ellenére is.

Reitz János

Hirdetmény

Közhírré teszem, hogy katonai egyen-ubát csak tényleges szolgálatban álló katonai egyének és nyugállományú katonatisztek viselhetnek. Tartalékos zetek csak kivételesen ünneppélyes alkalmakkor.

A tényleges szolgálatban állók iga-ellővénnyel vannak ellátva, a nyug-állományú tisztek ezen minőségüket kielégítően igazoló-okmányokat esetleg árcképes igazolványt hordjanak ma-nyuknál. A tényleges szolgálatban állók kirendelt ellenőrző közegek, továbbá csendőrség, valamint az államrend-őrség közegei utasítva vannak, hogy szon egyeneket akik jogtalanul visel-nek egyenruhát, tartóztassák le és a rendőrségnek adják át.

Debrecen, 1920. március 23.

Keill,

ezredes tényleges szolgálatban állók

Meghosszabbítják

a felülbélyegzés határidejét

Megbízható helyről nyert érte-ülésünk szerint a pénzügyminisz-terium elhatározta, hogy a bank-egyének felülbélyegzése végett aló benyújtására kitűzött határ-őt április 8-ig meghosszabbítja, inthogy a pénzügyminiszter a leg-agyobb erőfeszítés mellett sem dták a közönség összes bank-egykeit átvenni. — A rendeletet punk legközelebbi számában gjuk ismertetni.

A vaggongyár helyreállítása

A részleges üzemeltetést felvették

Tudvalevő, hogy az oláh had-eregek nevezett rablóhorda a Magyar Államvasutak kitűnően felszerelt debreceni kocsijavító műhelyét teljesen kifosztotta és kiürítette. Az összes gépeket, felszereléseket vagonba rakták, el-szállították és még annyit sem hagytak meg, amennyivel az üzemhez szükséges kisebb javi-tásokat eszközölni lehetne. — Mindössze egy-két régi haszna-vehetetlen esztergapad maradt csak az állam birtokában. — Az oláhok kitakarodása után az állam-vasutak igazgatósága azonnal hozzáfogott a vasut életében na-gyon fontos üzem helyreállításá-hoz, s a maga kebeléből Mar-sovszky Mihály igazgatót, minisz-teri tanácsost küldötte ki Debre-cenbe a kérdés megvizsgálására. Itt tartózkodása alatt alkalmunk volt beszélni az igazgatóval, aki a vaggongyárt illetőleg a többek között a következőket mondotta:

— A teljesen leszerelt műhely fizetőképessé tételéhez oly nagy mennyiségű és oly különleges munkagépre és nyersanyagra volna szükség, hogy azokat a jelen vi-szonyok között előteremteni tel-jesen lehetetlen.

— Gondoskodtunk azonban ar-ról, hogy az üzem részleges fel-vételéhez szükséges gépeket és anyagokat a műhely mielőbb meg-kapja s lassan-lassan visszakapja a normális termelés lehetőségéhez szükséges feltételeket.

— Természetes azonban, hogy a régi mintaszerű és nagyarányú felszerelésről egyelőre szó sem lehet.

— Örömmel értesültem arról, hogy a tanácsköztársaság idején magukat kompromitált tisztviselők és munkások ellen máris lefoly-tatták az eljárást és intézkedtem, hogy az igazgatóság arra illetékes tényezők bevonásával most már minden egyes tisztviselő és munkás ellen is lefolytassák.

— Hangsúlyozom egyébként, hogy az igazgatóság intencióinak megfelelően azokkal a munká-sokkal és tisztviselőkkel szemben, akik a kommun alatt vétségeket követtek el, kiméletlen, de tárgyi-lagos módon fogunk eljárni. A hazafiasan érző és viselkedő mun-kások iránt pedig a mai vezető-ség mindenkor igazságos, méltá-nyos és megértő lesz.

Ugy tudjuk, hogy a részleges üzemeltetést máris felvették.

Azujmenetrend

F. hó 25-től kezdődőleg az alant felsorolt személyszállító vonatok fog-nak közlekedni: I. Budapest ny. p. u. Debrecen között minden hétfő, kedd, csütörtök és szombaton indul Debre-cenből az 1721. sz. vonat délelőtt 11 órákor, érkezik Debrecenbe az 1720. sz. vonat délután 5 ó. 10 p. kor. II. Budapest k. p. u. — Debrecen között indul Debrecenből minden csütörtökön a „Duna“ vonat reggel 8 ó. 13 p. kor, érkezik Debrecenbe minden kedden a „Tisza“ vonat este 7 ó. 52 p. kor. III. Szolnok—Debrecen között vasárnap kivételével naponta: indul Debre-cenből az 1755. sz. vonat délután 2 ó. 33 p. kor, érkezik Debrecenbe az 1764. sz. vonat délelőtt 11 ó. 26 p. kor. — IV. Debrecen—Kisvárdá között minden hétfő, kedd, csütörtök és szombaton: indul Debrecenből a 4720. sz. vonat délután 5 ó. 40 p. kor, érkezik Debre-cenbe a 4721. sz. vonat reggel 8 ó. 31 p. kor. V. Debrecen—Nyíregyháza között vasárnap kivételével naponta: indul Debrecenből a késétt 4774. sz. vonat délután 2 óra 20 perckor, érkezik Debrecenbe a késétt 4757. sz. vonat délelőtt 11 óra 47 perckor. — VI. Debrecen Tiszafüred között min-den kedden és csütörtökön: indul Debrecenből a 4202 vonat reggel 5 ó. 22 p. kor, érkezik Debrecenbe a 4203 vonat délu-án 5 ó. 25 p. kor. VII. Debrecen Tiszalök között minden szerdán és pénteken: indul Debrecen-ből a 4402 vonat reggel 5 ó. 15 p. kor, érkezik Debrecenbe a 4407 vonat este 6 ó. 45 p. kor. VIII. Debrecen Nagy-léta Vértes között minden hétfőn: indul Debrecenből a 4612 vonat délelőtt 8 ó. 50 p. kor, érkezik Debrecenbe a 4615 vonat este 6 ó. 35 p. kor. IX. Debrecen Kismarja között minden szer-dán: indul Debrecenből a 4562 vonat reggel 7 ó. 47 p. kor, érkezik Debre-cenbe a 4505 vonat este 9 ó. kor. X. Debrecen Nyírábrány között mind-en szombaton: indul Debrecenből az 1762

vonat délelőtt 11 ó. 3 p. kor, érkezik Debrecenbe az 1763 vonat este 6 ó. 40 p. kor. Az oláh megszállás alól fel-szabadult területen a nyilvános sze-mély forgalom felvételén, ezen terüle-ten levő vonalakon az utazási igazolvány-kényszer egyidejűleg be lett szüntetve. A meg nem szállott területeken a fen-tebb megjelölt személyszállító vona-tokkal való utazáshoz tehát akár a Tisza balpartján fekvő állomások egy-más közti forgalmában, akár ezen áll-omásokról a Tisza jobb partján, vagy azon túl fekvő állomásokra való uta-záshoz, — így a Budapestre való uta-záshoz sem szükséges semmi féle uta-zási igazolvány. Mindazonáltal kivá-natos, hogy az esetleges ellenőrzések akadálytalan lefolytathatása céljából az utazó közhatalos magát a személyazo-nosság igazolására alkalmas okmány-nyal ellássa. Az utazási igazolvány kényszer azonban továbbra is fenn áll a semleges zónára nézve, melybe az alant felsorolt vonalak tartoznak: 1) Vámospercs—Nyírábrány. 2) Bánd—Nagyléta—Vértes. 3) Bánd—Nagy-kereki. 4) Berettyóújfalú—Artánd. 5) Mátészalka—Csenger. 6) Mátészalka—Ágerdómajor. A semleges zóna terüle-ten való utazásra az engedély megadá-sára az illetékes katonai parancsnokság és a közigazgatási hatóság jogosult. Debrecen, 1920. március 25.

Az üzletvezetőség.

Katonai engedmény Németországnak

London, március 25. (Nemz. St. tel. jel.) A legfelsőbb tanács elhatározta, hogy a német bi-ro-dalmi kormánynak a bolsevisták fenyegető magatartása miatt meg-engedi, hogy 100 ezer embert fegyverbe szólíthasson.

Új lakásrendelet

A lakásügyek szabályozása tárgyá-ban kibocsátott 1552 1920. M. E. sz. új rendelet, amely Debrecenben folyó hó 14-ike óta alkalmazásban van, a következő főbb rendelkezéseket tartal-mazza:

Lakásoknak és egyéb helyiségeknek bérét egyáltalán nem lehet emelni. Azonban Debrecenben az 1919. évi szeptember hó 15-ig történt emelések és megállapítások joghatályosak.

A hadból visszatérteket a hadba-vonulás ideje alatti bérhátralék tekintetében halasztás illeti meg.

A bérfizetés ideje legkésőbb minden hónap 5. ike. Negyedévi vagy nagyobb bérleteknél a bérlet választásához ké-pest negyedévi, vagy havi részletekben fizetendő az, kivéve, ha a bérlet szol-gálati viszonyából folyóan lakpénzben részesül, amikor is negyedévi részle-tekben köteles a bért fizetni.

Felmondhat a tulajdonos a lakónak 1. ha a lakásra önmagának azért van szüksége, mert önhibáján kívül haj-tévtalanul vált, vagy mert lakása nin-csen, illetve csak mint albérlő lakik és a házat 1920 január 1. előtt vette, vagy azután örökölte. Ez esetben más lakásról nem kell gondoskodni; 2. ha a lakó részére más lakásról gondosko-dik; 3. ha a bérlő a bér fizetésével vétkesen késedelmeskedik; 4. ha a bérlő a bérletet szerződésellenesen használja, rongálja, vagy másnak hasz-nálatra átengedi; 5. ha a bérlő a lakó-kat, a háztulajdonost, vagy a házrendet-séti

Üzlethelyiség ugyanezen esetekben is és még egyéb fontos okból is fel-mondható, kivéve, ha a bérlőnek a helyiségre megélhetése biztosítása vé-gett van szüksége.

Albérlő adótt szobák (butorozott, vagy butorozatlan) még akkor is, ha a bérbeadónak arsa magának szük-sége van.

Ha a nyári lakás csak nyári lakásul adatott bérbe, a szerződés a kikötött idő lejártával megszűnik, ha pedig egész évre adatott bérbe, úgy a fent felsorolt 5 pontban foglalt eseteken kívül — azonban legkorábban június hó 1-ére legalább 3 havi határidővel — felmondható akkor is, ha arra a bérbe-adónak, vagy házastársának, leszármazóinak fontos egészségügyi szempont-ból, avagy ha a nyári lakáshoz tartozó konyhakert vagy szőlő stb. megművel-hetése végett van a lakásra szüksége.

Ha felmondásra alapul felhozott kör-ülmény a felmondó fél hibájából be-nem következik, a felmondó fél a volt bérlőnek a költözés költségét és az esetleg okozott kárát is megtéríteni köteles.

E rendelet életbelépte előtt határo-zott időre kötött bérleti szerződés a rendelet erejénél fogva a régi feltételek mellett határozatlan időre meghosszab-bítatik. De felmondásnak a jelen ren-delet korlátai között helye van. Sőt a felmondás a határozott időtartam le-jártával kezdődő hatállyal is megtör-ténthetik, ha a bérbeadó ezt a bérletet legalább 3 hónappal előbb írásban közli.

Ha a lakás szolgálati munkaviszony-nal, vagy italmérségi jog hasznabérle-tével szoros kapcsolatban van, úgy a felmondás és bérleti szerződés meg-hosszabbításának előbb említett ren-delkezései alkalmazást nem nyernek, mert az ilyen helyiségek bérlete ellen-kező jogszabály, vagy megállapodás hiányában azon jogviszony megszűn-ésével együtt szűnik meg.

A lakásüzemeltetés enyhítése érdekében igénybevehető (rekvirálható):

1. ez üresen, vagy használatlanul álló helyiségek;
2. két, vagy több különálló lakás közül az, amelyiket az illető fél a leg-könnyebben nékülözhet;
3. az olyan nyári lakások, amelyek

a tulajdonos maga nyári lakásul nem használ, hanem rendszerint bérbe szokott adni;

4. hivatal, iroda, üzlet, vagy raktározás céljaira használt helyiségek;

5. az olyan helyiségek, amelyekkel a velők rendelkező fél üzérkedik;

6. az olyan helyiségek, amelyekbe lakásigazolvány nélkül költöztek be;

7. az olyan helyiségrészek (szobák), amelyeket 1918 november 1. előtt is bérbeadtak, vagy 1919 augusztus 1. óta bérbe óhajtanak adni.

Az indokolt szükségét meghaladó helyiségrészek Debrecenben azonban csak az esetben vehetők igénybe, ha a lakástyúk miniszteri biztosa az e tárgyban tett előterjesztés folytán a rendeletet e tekintetben Debrecenre kiterjeszti.

Igénybevétel csak az kérhet, aki a lakászükséget igazolja és kimutatja, hogy már a háborút megelőzőleg is helybeli lakos volt, vagy hogy közérdekből kénytelen itt huzamosabb időn át lakni, vagy pedig a városi tanács a községi kötelekbe felvette.

A háztulajdonos, a bérbeadó, a kiköltöző bérlő és a házfelügyelő kötelesek a felmondás vagy más módon megüresedett lakást, szobát, üzlethelyiséget a lakáshivatalnak bejelenteni. A háztulajdonos a bejelentésben a bérlő személyére nézve indítványt tehet. Bármilyen helyiségbe lakásigazolvány nélkül beköltözni nem szabad, ha ez mégis megtörténik, úgy a házfelügyelő ezen körülményt a háztulajdonosnak, ez pedig ezt a lakáshivatalnak bejelenteni köteles, amint a lakáshivatal a helyiség igénybevétele és a kihágási eljárás megindítása iránt intézkedik.

Helyiség átengedéseért elállási, lépési, átadási díjat követelni, elfogadni, felajánlani vagy adni tilos; tilos a lakás butorzatának oly áron való megvásárlását kikötni, mely a butorzat forgalmi értékét aránytalanul meghaladja. Ha butor eladás vagy más szolgáltatás kikötését a lakáshivatalnak előzetesen bejelentik a felek, úgy ez az ilyen ügyletet megengedheti, amennyiben a kikötött ellenszolgáltatás nem aránytalanul nagy.

A lakáshivatal engedélye nélkül tilos lakásrészt vagy egyéb helyiség bérletét átruházni.

A házfelügyelővel szemben a felmondási idő egy hónap, de ez csak a hónap 1-ére vagy 15-ére szólhat. De rögtöni hatállyal megiehet szüntetni a szerződést, ha a házfelügyelő büntetett, vagy nyereségvágyból elkövetett vétség, vagy a lakásrendeletbe ütköző kihágás miatt jogerősen vád alá helyezik, vagy elítélik, ha a házfelügyelő a háztulajdonost vagy a bérlőket bántalmazza, sérti; ha szolgálati teendőit megtagadja, ha a bérbeszedést elmulasztja, a rábizott pénzt hűtlenül kezeli, ha a házfelügyelő iszákos, vagy a ház csendjét, rendjét súlyosan zavarja.

Bérmegállapítási és igénybevételi ügyekben a lakáshivatali felmondási ügyekben, bérleti viszonyon kívül használatul átbezárított lakások visszaszolgáltatása iránt folyamatba tett ügyekben; a házfelügyelővel kötött szolgálati szerződésből felmerült vitás kérdések tárgyában a járási bíróság mellett működő lakbérleti bizottság határoz.

A lakáshivatal határozatai ellen annak közlésétől számított 3 nap alatt halasztó hatállyal e három vélellem elmulasztása esetén pedig 15 nap alatt,

de már nem halasztó hatállyal bíró előterjesztésnek van helye a lakbérleti bizottsághoz; de a nyilván alaptalan előterjesztést beadó fél 1000 koronáig terjedhető bírsággal sújtható.

A lakbérleti bizottság első fokú határozatai ellen pedig a fenti megkülönböztetés szerint panasznak van helye a lakbérleti panaszbizottsághoz. Az alaptalan panasszal élő a költségben marasztalható és 1000 koronáig terjedhető pénzbírsággal sújtható.

Tekintettel pedig arra, hogy e rendelet hivatalosan csak t. hó 13-án érkezett Debrecenbe, a február hó 21-ike után hozott határozatok ellen beadható előterjesztések 3. illetve 15. napi határideje március hó 14. ével kezdődik, úgy hogy március 14-e már az első napja a határidőnek.

Nyomatékosan felhívunk mindenkit e rendeleti intézkedések betartására, mert az az ellen vétők szigorú büntetésben részesülnek. Aki a követelhető legmagasabb bérhatárt meghaladó hért követel vagy elfogad, aki a felmondásra vagy igénybevételre megállapított szabályok kijátszása végett, vagy lakászükségére vonatkozólag valótlan vagy hiányos adatokat terjeszt elő, a háztulajdonos vagy bérbeadó, a kiköltöző bérlő és a házfelügyelő, ha a bérbeadható helyiséget a megüresedésről való tudomásvételétől számított 3 nap alatt be nem jelenti, aki valamely helyiséget lakásigazolvány nélkül elfoglal, a háztulajdonos és házfelügyelő, ha a lakásigazolvány nélkül beköltözött a lakáshivatal tudomására nem adja, aki eladási, vagy lépési, vagy átadási díj címén ellenszolgáltatást követel, elfogad, ajánl, vagy ad, aki a butor megvásárlását a lakáshivatal jóváhagyása nélkül köti ki, vagy aki ugyancsak e nélkül valamely helyiség bérletét átruházza, aki helyiségeket díjért közvetít, pedig 1914 augusztus 1. előtt ily közvetítéssel iparszerűleg nem foglalkozott, kihágást követ el és 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető, aki pedig a hatóság félrevezetésével a maga részére két vagy több lakás igénybevételét eszközöli ki, vagy az igénybevétel útján szerzett lakást átruházza, avagy a bérlemelési tilalmat megszegi, hat hónapig terjedhető elzárás és 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető. — Debrecen városi Lakáshivatala.

Keresztyének! Keresztények! Magyarok!

Az „Ébredő Magyarok Egyesülete“

1920 március hó 28-án, vasárnap délután 3 órakor az Arany Bika-szálló előtti téren, kedvezőtlen idő esetén a szálló nagytermében

nagy gyűlést tart

Tárgy: a zsidókérdés

Előadók: Szirmecsnányi György, v. dunántúli kormánybiztos, a nemzetgyűlés alelnöke, az „Ébredő Magyarok Egyesületé“nek elnöke. Szabó Dezső író, a magyar nemzeti ifjuság vezére, Lukácsovich Lajos, Lukács Loránt, Mádl Géza, az „Ébredő Magyarok Egyesületé“nek igazgatósági tagjai, Bárdossy Gyula, az „Ébredő Magyarország“ felelős szerkesztője és Pataky Károly újságíró.

Minden magyar ott legyen!

Értekezlet a földreform ügyébe

Bevonják a földnélkülieket is

Bár a földmivelésügyi minisztériumban lázasan dolgoznak az ország legnagyobb horderejű és legéletbevágóbb kérdésének a földreformnak minél sürgősebb és minél alaposabb megoldásán, — Rubinek Gyula miniszter szükségét látja mégis annak, hogy az elvi jelentőségű részletkérdések megvitatására az ország gazdáközönségének elsőrangú vezető-férfiait közös tanácskozásokra hívja egybe.

Ezek a tanácskozások, melyek sok nézeteltérést és ütközőpontot fognak eloszlatni és tisztázni, már folyamatban vannak és valószínűleg e hét végéig eltartanak.

Legutóbb Csernoch János hercegprímás szólalt fel az ankét keretében és hangoztatta, hogy a magyar püspöki kar készségesen belemegy az egyházi birtokok parcellázásába, csak arra kéri a földmivelésügyi kormányt, hogy az egyházi birtokokat teljesen egyforma elbírálás alá vegyék a más természetű latifundiumokkal.

Rubinek miniszter válaszában hangoztatta, hogy a földreform megoldásának kérdésében csak egy szempont vezetheti a kormányzatot, s ez az egyenlő elbánás szempontja. Nagy örömmel veszi tudomásul a katolikus egyház elhatározását, hogy segédkezet óhajt nyújtani a földreform

minden vonalon való keresztvitelével az ország talpraállásában és számít az egyház további jóindulatára.

Nagyatádi Szabó István miniszter szólt fel azután és beszéltben hangoztatta, hogy az ország legéletbevágóbb kérdését mindenekelőtt egyetlen elvnek kell érvényesülnie, s ez a teremtés minden vonalon való lehetővé tétele. E mellett el kell törpülni minden más érdeknek.

A nagybirtokokat fel kell osztanunk azok között, akiknek egyáltalán nincs földjük, avagy alig többet tudnának megmivelni, mint amennyit jelenleg művelnek. Na megütközéssel és nyugtalansággal látja, hogy a földmivelésügyi miniszter e rendkívüli nagy jelentőségű kérdések megvitatását számításon kívül hagyta a törvénybirtokosokat és a földnélküli zsellér népet, pedig azok sok közvetlen tapasztalatai nagy szorgalmat tennének az országos főtársasági kérdésnek. Egyetlen kigazdát, vagy zsellért sem látni meghívottak között.

Rubinek miniszter rámutat arra, hogy mint az országos lakosok gazdapárt elnöke hivatva és magát a kisgazdák érdekeit képviselőre, — mindazonáltal intézkedni fog mégis, hogy értekezlet megfelelő kiegészítéssel sürgősen megtörténjenk.

MEGHIVÓ

A budapesti „Nemzeti Liga“ kiküldöttjei — Ritoók Emma urölgy és Megyericsy Károly titkár — f. hó 27-én d. u. 4 órakor a kollegium disztermében fogják a Liga programját ösmertetni. Ajánljuk az ügyet az egész hazafias közönség — különösen a „Magyar Szövetség“ tagjainak szives figyelmébe.

A párisi válasz elutasító?

Páris, március 25. (Nemz. St. tel. jel.) A lapok jelentése szerint a nagykövetség tanácsa legközelebb válaszolni fog a magyar béke delegáció ellenjavaslatára, és válasza elutasító lesz. Az entente gazdasági könnyítésekét hajlandó Magyarország részére engedélyezni, de sem területi engedményeket nem ad, se a népszavazást nem rendeli el.

Jegyzék az oláh atrocitások mi

Neully, március 25. (Nemz. tel. jel.) A magyar béke delegáció tegnap egy újabb jegyzéket adott át Henry ezredesnek, mely magyar kormány tiltakozását tartalmazza a megszállott területen, de különösen Erdélyi elkövetett oláh atrocitások szemben.

Felhívás

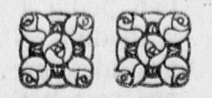
Tudomásomra jutott, hogy volt honvéd laktanya (Péterfia tiszti és altiszti könyvtárból) oláh tisztek sok könyvet lakásuk vittek s azokat eltávozásukkor visszahagyták.

Felhívom a város azon lakos akiknél ilyen művek visszamaradtak, hogy ezen körülményt: darabszám és szerző megnevezés mellett a térparancsnoksággal közöljék.

Kelli, ezredes térparancsnok

SZENT-PÁL GYÓGYINTÉZESE

DEBRECZEN : Egyház-tér :

Tüdőbetegek, asthmások, idegbetegek, reumások, bőr és nemibetegek s minden más chronikus betegségben szenvedők részére berendezett s természetes gyógytényezőkkel felszerelt intézet.

RENDELÉS EGÉSZ NAP

20—1920. éln.

sajtótermékek házaló és utcai terjesztését szabályozó 15900—1920. M. E. sz. rend-
végrehajtása tárgyában
15.900—1920. évi VII. f.
belügyminiszteri rendelet

H A T Á R O Z A T

sajtótermékek házaló és utcai terjesztését szabályozó 15900—1920. M. E. sz. rendelet végrehajtása tárgyában 15900—1920. VII. f. számú belügyminiszteri rendelet értelmében érem a törvényhatóság területén műveltségügyi könyvkiadó és nyomdát, hogy kiadványaiknak házaló címre való terjesztése — a közrend, kölciség, nemzetiségi osztály és zeti béke megóvása érdekében — ebben csak hatósági engedéllyel lehet.

on sajtó-termékek, melyeknek terjesztési engedélyét az elárúsítók felmunkájuk tudják, haladéktalanul elköltetik.

valamely kiadó egyszerre több példányának utcai terjesztése iránt modik, a kiadványokon kívül közzé-
szóló 2 példányban kiállított éket bemutatni. A jegyzékek egyik nyilvántartás végett a hatóság aláírásával és pecsétjével el-
az engedély irattal együtt a kiadó-
vissza lesz adva.

utcai terjesztésre szánt külföldön eladó sajtótermékeket (könyvek, atok stb.) a terjesztési szándék-
vállalkozó hasonlóképpen bemu-
költes.

sajtótermékek házaló és utcai terjesztését szabályozó 15900/1920. M. E. sz. rendelet végrehajtása tárgyában 15.900/1920. VII. f. számú belügyminiszteri rendelet alapján a törvényhatóság területén a rendőrhatalom által eddig a 2500/1914. M. E. sz. rendelet értelmében kiállított elárúsítói igazolványok revízióját elelem. Ennélfogva a sajtótermékek házaló és utcai terjesztését szabályozó 15900/1920. M. E. sz. rendelet végrehajtását tárgyaló 15.900/1920. VII. f. számú belügyminiszteri rendelet mellett megkeresem az államrendőrséget, hogy a 2500/1914. M. E. sz. rendelet értelmében eddig kiállított elárúsítói igazolványok revízióját elelem. Ennélfogva a sajtótermékek házaló és utcai terjesztését szabályozó 15900/1920. VII. f. sz. rendelete és 4. pontjai értelmében és az n foglaltak szigorú szem előtt tával haladéktalanul ejtse meg. e esem tovább az államrendőrségre, hogy a jövőben a sajtótermékek terjesztését a fentebb említett 5. cikk értelmében a fentebb említett kö-
utján állandóan ellenőriztesse tapasztalt viasz élesek esetén a orló intézkedéseket minden eset-
haladék nélkül tegye meg.

roi az államrendőrséget a ren-
hiteles másolatának kiadásával,
mint a Debrecen sz. kir. város
nyhatósága területén működő ösz-
kiadó és nyomdávalalalokat ér-
m.

Debrecenben, 1920. évi március 20-án.

Márk Endre,
udv. tan. polgármester.

Dömötör belügyminiszter ?

Budapest, márc. 26. (Nemz. ud. tel. jel.) A kormányhoz álló körökből hírlik, hogy a belügyminiszteri tárcára Beniczky Zomben dr. Dömötör nemzet-
si képviselő van kombinálva.

A nemzetgyűlés

Budapest, március 26. (N. St. tel. jel.) A nemzetgyűlést délelőtt 11 órakor nyitotta meg Rakovszky István elnök. Napirenden a pénz felülbélyegzésről szóló törvényjavaslat folytatolagos tárgyalása volt, melyhez Mangler Béla, Magyar Kázmér és Vass József képviselők szoltak hozzá. — Ez utóbbi felhívta a pártokat, hogy igyekezzenek az ország érdekében dolgozni és az időt nem pártviszályokra fecsérelni — Kéri a kormányt, hogy minden erejével hasson oda, hogy a munkanélkülieknek munkát tudjon adni.

Meghívás. Debreceni Gazdasági Egyesület választmányi tagjait folyó hó 28-án vasárnap délután 3 órakor a polgári és gazdakör helyiségében tartandó választmányi gyűlésre ezton hívjuk meg. A gyűlés megtarthatása iránti kérelmünk az illetékes helyen be van terjesztve. Elnökség.

HAVAS GÁBORNÉ

dalestélye iránt, melyet f. hó 29-én este 7 és fél órakor tart a zeneiskola hangversenytermében, a város zenekedvelő intelligenciájának osztatlan, nagy érdeklődése mutatkozik. Jegyek a Méliusz könyvkereskedésben válthatók, hétfőn délutántól kezdve pedig a Zeneiskola portásánál. Felkérjük azokat, kik helyüket előjegyezték, hogy azokat sürgősen váltsák ki.

Vajda -- a magyar békéről

Páris, március 26. (A Nemz. St. tel. jel.) Vajda-Vojvoda Sándor román miniszterelnök Párisból való elutazása előtt a Le Temps tudósítója előtt kijelentette, hogy tudomása szerint Niitti olasz miniszterelnök nem írja alá a magyar békeszerződést, ha azon lényeges módosítások nem történnek.

A hirdetések erkölcsére

szintén ügyelnünk kell, ha gátat akarunk vetni annak a rohadásnak, melyet a keleti faj léhasága mindenütt terjeszt maga körül, újságjaival pedig még családi szentélyünkbe is bele csempészett. — Különösen gondot kell fordítanunk olyan vállalatoknak hirdetéseire, melyeket erkölcsi testületek adnak ki. Ezért ütdöttünk meg az Egyetértés egyik közelebbi számának alábbi két hirdetésén:

EGYETÉRTÉS

LEVELEZÉS

MELYIK díszkrét gallyér ur-
ember segítene ki sürgősen pár-
ezet koronával csinos, fiatal ur-
asszonyt. Választ Figaróba kérek
Adós leszek jelgére. 1872

MELY K urtember segítene ki
pár száz koronával fiatal leányt.
Örökké hálas jelgére a kiadóba
kérek.

A fatális véletlen úgy akarta, hogy a kerítő sorok melletti hasáb épen azal dicsekedjék el, hogy a táncra híváshoz a nyilvánoságot Debrecen két legelőkelőbb erkölcsi testülete, a város és az egyházkerület szolgáltatja. Hiszen jól tudjuk, hogy a kiadóhivatalok nem szívesen barátkoznak meg a gondolattal, hogy a pénznek is van szaga, de hát azért még is tartoznak valami figyelemmel a két magas testület erkölcsi presztigeének is. Avagy nincs a nyomdának és lapnak felügyelő bizottsága?

A rendőrség államosítása

Évek óta tartó szervezési munkálatok után életbeléptette a magyar kormány a vidéki városi rendőrségek államosításáról szóló törvényt, a mely még a Wekerle kormány idején a képviselőházba be volt nyújtva, de a közbejött felfordulás miatt akkor törvényezőre nem emelkedett, most kormányrendelet által törvényezővé tétetvén, az ország többi részén már a tél folyamán meg volt szervezve, Debrecenben pedig a megszállás napjától kezdve van életbeléptetve és szervezési folyamatban.

A már ismert törvénytervezet szerint az államrendőrség hatásköre nem terjed ki mindazon ügyekre, amelyeket a városi rendőrség eddig akár törvény, akár városi szabályrendelet alapján végzett, hanem az állam hatalmi körébe tisztán azon ügyek vannak utalva, melyeknek intézése magasabb állami érdekből egyöntetű vezetést és irányítást kíván, tehát büntügyi nyomozatok teljesítése és rendőrkihágási bíráskodás, — továbbá politikai és társadalmi szempontokból a közrend és közbiztonság karhatalmi fentartása és felügyelete, amelyeknek eszközlése végett a politikai jogok gyakorlása, gyűlékezési jog ellenőrzés, erkölcsrendészet, toloncügy, lakásbejelentés és egyéb, tisztán rendőri természetű ügykörök ellátására megfelelő számú rendőrlégénység tartatik fenn katonai jellegű szolgálatra parancsnokság alatt. Azonban mindama közigazgatási ügyek, melyeket a városi rendőrségek eddig is, mint a városi közigazgatás szervei végeztek, továbbra is megmaradnak a városi hatóság körében és e célra megadja a törvény utalása a városnak a lehetőséget arra, hogy külön helyi hatósági hivatal gyanánt városi előjáróságot szervezzen, amelynek mintája meg van a fővárosban az államrendőrség mellett a kerületi előjáróságot szervezetében; ez a városi előjáróság fogja végezni, mint a városi tanács egyik osztálya a helyi közigazgatási teendőket úgy a város belső részén, mint az egész külsőségen, tehát mindenféle hatósági bizonyítványok kiadása az elsőfoku iparhatóság és állategészségügyi hatóság gyakorlása, továbbá a helyi vásári rendtartás, kézbesítési és kórházi ügyek, valamint tankötelesek ügyeinek intézése fogják tankötelet alkotni, azonkívül mindazon meghívások teljesítésében kell eljárnia, amelyeket az államivá lett rendőrség már továbbra nem teljesít — Ezen hatáskörök megállapítására a városi tanács bizottságot küldött ki, amelynek munkálata a hatáskörszétválasztása tárgyában lehető gyorsan le-
tárgyaltatván a debreceni államrendőrség szervezésével egyidőben a fel-
állítandó városi előjáróság is minél hamarább meg fogja kezdeni hivatalos működését, ami előreláthatólag a jövő hó elejére várható.

— Az egyetemépitő bizottság Március 30-ára összehívott ülését, melyen dr. Tóth Lajos közoktatásügyi államtitkár fog elnökölni, a közbejött akadályok miatt a husvétii ünnepek után halasztották.

HIREK

— Egy nap a hazáért! A sokat szenvedett Magyar haza talpraállítását szolgálja az a mozgalom, melynek élén Urmánczy Nándor, a székelység kiváló képviselője áll. Debrecen város március hó 31-én tartja meg az áldozónapot a hazáért. Maga a város jár elől az áldozatkészségben, amennyiben a városi tanács javasolni fogja a közgyűlésnek, hogy 25.000 koronát szavazzon meg e célra. A gyűjtést a jótékony egyesületek, a rendőrség, a népjóléti hivatal és egyéb társadalmi szervek bevonásával maga a hatóság rendezi. Mindenkinek adni kell, ha a Haza kér!

— Ruffy Pál Debrecenben. A vörös rémuralom alatt sok üldözöttségben részesült Ruffy Pál miniszteri tanácsos Debrecenbe jött régi ismerősei meglátogatására és a Szibériában sanyló hadifoglyaink hazahozatalára megindult mozgalom megszervezésére. Ruffy megjelent a városi tanács ülésén is és hosszasan elbeszélgetett a tanács tagjaival. Elmondta, hogy Budapestról a szerbek által megszállott területre volt kénytelen menekülni, családjától elszakadni. Szinte elcsuklott a hangja, mikor a vörös gazemberek okozta, rettenetes szenvedésekről beszélt. A franciák segítették vissza Budapestre.

— Templomi nap a menekültekért. Budapestról táviratozzák lapunknak, hogy Horthy Miklós kormányzó, Csernoch János hercegprímás, Apponyi Albert és Bethlen István grófok védnöksége alatt akció indult meg a megszállott területekről menekültek felszegélyezése érdekében. A bizottság husvét két napján templomi gyűjtést fog rendezni az ország összes templomában, egy később meghatározandó egy-azon órában, amikor is a lelkesek beszédeket mondanak az ország területi sérthetlenségéről és az otthonukból kiűldözött menekültek szomorú sorsáról.

— Városi közgyűlés. A város törvényhatósági bizottsága március 30-án és 31-én tartja rendes közgyűlést, melynek tárgyait a pénteken tartott és szombaton folytatandó ülésén fogja előkészíteni a jog- és pénzügyi bizottság.

— Bihar 44 községe felszabadult. Megbízható értesüléseink szerint eddig 44 biharmegyei község szabadult fel az oláh rémuralom alul, mely a derecskei járásban 8, a berettyóújfaluban 11, a sárrétiben 9, a biharkeresztesiben 11, a székelyhidi járásban 3, az érmihályfalvai és szalárdi járásban pedig 1—1 község. A felszabadult biharmegyei községek ideiglenesen Hajdúvármegyéhez csatoltattak.

— **Az Ébredő Magyarok f. hó 28-iki nagy-gyűlésének szónokai ma délután 5 órakor érkeznek, melyhez az egyetemi ifjuság testületileg kivonul.**

— **viszaadták a csapatkórházat.** Az oláh megszállás alatt a katonai csapatkórházat járványkórháznak használták. A kormánybiztos-főispán a katonai parancsnokság megkeresésére úgy intézkedett, hogy a csapatkórházat adják vissza eredeti rendeltetésének, ami már meg is történt.

— **Hadirokkantak felülvizsgálata.** A honvédelmi miniszter 1054/2. sz. rendelete szerint f. évi július hó végével azon ideiglenes ellátási illetékek utalványozása, melyekre nézve a megállapított fizetési időtartam lejárt, megszűnik. Azért az oly hadirokkantak, akik már lejárt határidejű meghagyással rendelkeznek, s újabb felülvizsgálaton már voltak Budapesten, ezen körülményt a rokkant-ellátási hivatal 4. osztályánál, vidéken pedig a községi előjáróságnál jelenték be abból a célból, hogy az előjegyezhető legyen. Ez alapon az újbóli felülvizsgálatra szóló behívásnak mindenki haladéktalanul tegyen eleget, mert aki a felülvizsgálaton nem jelenik meg, annak illetékeit augusztus hó 1-én megszüntetik.

— **Előterjesztés a főispáni hatáskör kiterjesztésére.** A kormánybiztos főispán előterjesztést tett a kormányknak, hogy a rendkívüli viszonyokra tekintettel a főispáni hatáskör kiterjesztésének és átmenetileg, a viszonyok rendeződéséig felhatalmazást nyerjenek, hogy mindazon helyi vonatkozású ügyekben, amellyel eddig a központi kormányhatóságokhoz terjesztettek, végérvényesen a kormánybiztos főispánok intézkedhessenek a törvényes formák szigorú betartásával. Hajdúvármegyére és Debrecen városára vonatkozólag, annyival is inkább indokolt ez az előterjesztés, mert a csaknem 11 hónapig tartó megszállás alatt megszakadt a közvetlen összeköttetés és annyira felhalmozódott az elintézésre váró ügyek száma, hogy közérdekből kívánatos az amugy is nagyon elfoglalt miniszteriumok tehermentesítése.

— **Tilos az arany és ezüst kivitele.** A belügyminiszter közölte a felszabált törvényhatóságokkal, hogy a pénzügyminiszternek 1919. évi 6000. sz. rendelete értelmében az ország területéről bármilyen ingó vagyont, akár belföldi, akár külföldi pénzt, kővetnyet, részvényt, takarékbetét könyvet, csekket, értékpapírt, ékszert, aranyat, ezüstöt, gyöngyöt, műtárgyat a pénzügyminiszter engedélye nélkül kivinni tilos. Az utasok szokásos podgyászukon kívül csak 2000 koronát meg nem haladó készpénzt vihetnek ki. E rendeletet ez év január 27-én a pénzügyminiszter hatályon kívül helyezte ugyan, azonban az exportvaluta beszolgáltatását, valamint az arany és ezüstnek az országból való kivitelit tilalmát tartotta fenn. Külföldi valutát, aranyat, ezüstöt behozni szabad, de kivinni nem. Ajánljuk az államrendőrség figyelmébe azokat a jóismert arany- és ezüstpénz vásárló láncosokat, akik az oláh megszállás utolsó heteiben ládaszármra szedték össze az aranyat és ezüstöt és viték az oláhoknak. Ezek a mindenre kapható gazfickók így szolgálták — O háország érdekeit még az utolsó pillanatig is. Más szármra viték el az oláhok az ezüstláncot és ezüstpénzt! Csakugyan fel kell állítani e gazfickók megfenyítésére a dreszt.

— **A honvédelmi miniszter fogadónapjai.** A M. T. I. jelenti: A honvédelmi miniszter magánfeléket kizárólag kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt 11-től 1 óráig fogad. A kihallgatásra jelentkezőket a parancsörtszék az előző napon jegyzi elő. Vidékről jövőket jelentéseket minden nap tehetnek. Ha a fogadás napján nemzetgyűlés van, a kihallgatás természetesen elmarad.

— **Szathmáry Zoltán visszatért az oláh fogságból.** Az oláh megszállás alatt Szathmáry Zoltán debreceni hírlapíró hazafias irányú verset írt és azt — cenzura nélkül — akarta Budapestre küldeni, az Akadémia egyik pályázataára. A versben nem valami bizelgőn nyilatkozott az oláhokról. Ezért elfogták, véresre verték és hadbírótság elé állították, mely az idegbeteg, féltoltra vert hírlapíró 3 havi börtönre és 4000 lei pénzbüntetésre ítélte. A büntetésből csak 3 hetet töltött ki, mert súlyos beteg lett és a kórházba kellett szállítani. Miután a 8000 korona pénzbüntetést bírattai kiáltották helyette, azt lehetett gondolni, hogy itt hagyják a kórházban. Maga Anastaziu oláh tábornok is közömbjárt érdeklődés és kegyelmi kérvényét felterjesztette Bukarestbe. A kivonulás előtti napon fegyveres oláh katonák jelentek meg a közközházban és a súlyos beteg fekvő Szathmáryt elhurcolták. A nagybeteg embert Nagyváradra, onnan Kolosvárra hurcolták, ahol a Felegvárba zárták. — Szabadon bocsájtása érdekében más oldalról is közbeléptek, aminek lett is fogantaja, mert március 21-én szabadon bocsájtották. Szathmáry 4 napi keserves utazás után csütörtökön érkezett vissza Debrecenbe.

— **Az állatvásárok megtartása.** Az oláh megszállás alatt betiltották az állatvásárokat, hogy a gazdákat annál kényelmesebben rabolhassák ki. Így csak a láncosok és az oláhok orgazdái csinálták kártékony állatforgalmat. Reitz János állategészségügyi főfelügyelő most előterjesztést tett az állatvásárok régi rendjének sürgős visszaállítására.

— **Az amerikai dollárok.** A belügyminiszternek az Amerikából visszavándorló állampolgáraink által importált dollár, illetőleg más idegen valuta értékek átváltására vonatkozó 44—1920. B. M. számú rendelete értelmében az Amerikából visszavándorló állampolgárainkat a saját anyagi érdekükben a különböző ügynökök és pénzüzerek hamis ürügyű és napi árfolyamon aluli átváltási akciója elleni védelmül, már részt a — magyar állam anyagi érdekeinek megőrzése végett is figyelemmel, hogy a magukkal hozott dollár vagy más idegen valutaértékeket az érzékeny veszteségek elkerülése végett csak a magyar postahivataloknál, vagy hitelszövetkezeteknél váltsák be, hol ezen beváltás a rendszer napi árfolyamon és kívánságukhoz képest az O. M. B. által kibocsátott bankjegyekben történik.

— **Értesítés.** A Jogász- és Tisztviselő-kör elnöksége értesíti a tagokat, hogy március 28-án vasárnap délelőtt 10 órakor a kör helyiségében dr. Beszörményi Béla járásbíró az új Iskásügyi kormány rendeletet fogja ősmertetni.

— **A Hajdúföld kiadóhivatalában** április 1-vel pénztárkezelői állás azonnal elfoglalható. Jelentkezni lehet naponta 9—12, 2—6, kereskedelmi érettségivel oly egyéneknek, kik perfect gyorsírók. Felteteleket írásban kell beadni.

— **Adományok.** Lapunk szerkesztőségéhez a következő adakozások folytak be a Nemzeti Hadsereg részére: Kriskó Alajos 100 K, Kemény János vendég-lős, Karl József elhunyt alkalmából koszorúmegváltás címén 200 K, Bátorhy Sándor koszorúmegváltásért 100 K. Hadirokkantak részére Kriskó Alajos 100 K. Hadiárvaik részére Kriskó Alajos 100 K. Az adományokat rendeltési helyükre juttattuk.

— **Furcsa felebbezés.** A városi tanács csütörtöki ülésén furcsa indokolású felebbezést tárgyaltak. A felebbező fél így indokolta felebbezését: „Ezen felebbezésem alapja a hazáért ontott vérem!” A városi tanács, miután egyéb indokot nem hozott fel az illető, elutasította.

— **Uj árverés a szováti földekre.** A város a szováti birtokra új árverést hirdet és azt április 23-ára tűzte ki.

— **Malatózás.** Falk Lajos mint apa, Falk Alice férj, György Jenőné és dr. Falk Tihor mint testvérek, György Jenő mint sógor, György Kátóka mint unokahuga úgy saját, valamint nagyszámu rokonsága nevében mély fájdalommal telt szívvvel jelentik, édes jó fia, testvérök, sógora, nagy bátyja és rokonok, Dr. Falk Félix orvosnak, a 39. gy. e. tartalékos hadnagyának, a signum laudis, nagy ezüst, kis ezüst, bronz vitézségi érmék, Károly csapatkereszt tulajdonosának, élete 26-ik évében folyó hó 25-én, délután 3 órakor váratlanul történt elhunytát. Kedves halottunk földi maradványait f. hó 27-én, délután 3 órakor a városi közközház halottas terméből az ágostai hitv. evang. egyház szertartása szerint megtartandó ima után a Kossuth-utcai temetőben helyezük örök nyugalomra. Debrecen, 1920 március 26. A temetést Gebauer Károly és Társa cég rendezti.

— **Gumi harisnya, harisnya köd gumi, Irigátor gumi, Earlet, Autóféls és olvadható Pessarium, Ágytál, Bidét, Irigátor felszerelés, Gumi fecskendő, Olla gumi, Record fecskendő és tü, Vitáriusnál, Piac-utca 16.**

— **Vetőmag, zabos búkköny 30 mm.** a Debreceni Gazdasági Egyesületnél kapható.

— **Uj családi étkező és vidékiek találkozó helye a volt Törő most Buzás vendéglője.** Csapó-u. 14.

— **Vámörzés.** Az „Isván malom” üzemet ismét felvették és terményt vámörzésre elfogad.

— **A Debreceni Keresztény Kisgazda és Földművespárt irodája** Piac-u. 7. sz.

— **Antalfy képtárlata** nyitva az üzleti órák alatt. Belépődíj nincs. Szentanna 13.

— **Legrosszabb nyakkendőit is** újja alakítják Péterfia-utca 53 alatt az udvarban balra.

— **Tancestély.** F. hó 28-án vasárnap d. u. 6 órai kezdettel a Ryaal-disztermében. Belépői díj 8 kor. és a vigalmi adó. Tisztelettel: ifj. Schaff János.

— **Pezsgős üvegeket** vesz a Török-pezsögögyár.

Szombathelyi Farago hazafias műtárgy vásárlás II. sz.

Művészet

Havas Gáborné

A Muzsák szentelt csarnokának papnője ő, kit büszkén vallunk a magunkénak. Ha nem magyar volna, és nem mindennekfelett családjának akarna lenni: a dicsőséget hód hangversenydobogók ragyogó csillaga lehetne, akinek messze földön csak hódolat és ünnepletés jár. A szépért rajongóknak mindig őszinte gyönyörűsége, mikor tisztult művészetét, pompás hangját a dobogóra hozza. Örömmel üdvözljük elhatározását, hogy baráti körének unszolására e hó 29-én a Zeneiskolában dalestélyt rendez a közönségnek. A kezdetben leendő műsor avatott összeállításval is dicséreti a művésznő nagy zenei intelligenciáját. A következőkben állította azt össze:

1. Wagner „Lohengrin”-jéből: Elza álma.

2. Fritz Fleck: Wintergang. Hugo Wolff: In dem Schatten meiner Locken. Richard Strauss: Traum durch die Dämmerung. Cäcilie.

3. Brahms: Ständchen. Sandmännchen. Grieg: Der Schwane. Van Eycken: Schmied Schmerz.

(Szünet.)

4. Chaminade: Chanson slave. L'anneau d'argent. Richmaninow: Flieder. Gretchaninow: Der Gefangene.

5. Tarnay: Buzsu. Rokokó emlék. Székács Aladár: Rég elhúzták. Ifj. Lányi Ernő: Szerelmem. Csiky János: A kosár. Kacsóh Pongrácz: Örök nóta.

A zeneiskolai hangversenytermet ugyan akusztikai szempontból igen megfelelőnek tartjuk, de a Havas Gáborné dalestélyének ez a terem kicsi. Sajnálival, hogy a helyszűke miatt az érdeklődők nagy tömegéből bizonyára sokaknak ki kell szorulniok.

Színház

Rovatvezető: ZIVUSKA JENŐ dr.

CSOKONAI SZÍNHÁZ:

Szombaton: Cs. bélet, Hoffmann meséi, operett.

VIGSZÍNHÁZ:

Szombaton: Egy katonai történet, regényes színmű.

A faluháza

Szemess József pályadíjnyertes népdramája. Bemutatta a Csokonai-színház március 24-én.

Idestova százszentendeje, hogy a magyar népszínmű recipjét megcsinálták, azóta azon változás nem esett. Igaz, hogy ezt a műfajt az utóbbi évtizedekben el is hanyagolták, maguk a színészek sem méltatják kellő figyelemre, mióta Blaháné elvirágozott. Pedig szükségünk lenne rá. Nagyon el'epie a gaz a magyar érzések, s a magyar izlés hajdani virágos kertjét. A nemzeti felbuzdulás korszakában, amelyhez mi rendszerint akkor jutunk el, amikor bajban vagyunk, éreznünk kell, mennyire rá vagyunk utalva faji erőforrásainkra, melyekhez visszatérve belőlük jelentünkre erőt és kitartást, jövőnkre bizakodó reménységet merithessünk. Örömmel kell üdvözlőnk minden olyan vállalkozást, mely erre rámutatni iparkodik, örömmel köszöntjük tehát a Szemess József hazafias művésztörekvést is, mellyel a ledér irányzatú nemzetközi művészetlenségtől elfordulva a népszínmű felélesztésére tesz dicséretes kísérletet. A faluházáról szólva semmit sem tartunk oly lényegesnek és kiemelendőnek, mint ezt az elismerésre méltó igyekezetet magát. Sokkal nagyobb érték ez, mint amennyi kritika férhet ahhoz, hogy a darab meséje túl naiv és egy-egy művészi tökélyt megrajzolt alak, vagy részlet után váratlanul közhelyek, és a régi leltárból elővett sablonos figurák következnek. A néző érzi, hogy romlatlan magyar levegő került ismét a mélyelvezett színpadra, és gyönyörködik a Szemess József zamatos, erőteljes magyar nyelvezetében. Letűnt idők édesbus nótái is fel-felcsendülnek ott, és a lelkünk mélyéről felfakadó nemzeti érzések leparancsolják a borsoló kritika szigorúságát. A színészek kivétel nélkül buzgólkodtak. Bihari Ákos kiváló művészetével sem sokat csinálhatott a közgyám alakjából, annál sikerültebb alakítást nyújthatott Árkossy Olga és Nagy Jenő. A darabnak még így is szép sikere volt. A hálás közönség melegen ünneplte az ősz Szemess Józsefet, s a rokonszenves szerzőt figyelemnek és szeretetének kedves ajándékával tüntette meg. (Szemess József halálának 100. évfordulójára.)

Vitáriusnál, Piac-utca 16.

Az Egyetemi Kör jótékonycélu színi előadását tegnap tartotta meg a Vigaszínházban. E cadásra került a debreceni elkelő társadalom kedvelt tagjának, dr. Jcsa Ödönnek két darabja: egy kis bñhség „Az aszony ingatg” és egy 3 felvonásos színmű: „A sors.” Érdekes és kedves kísérletei a kezdő amatőrner. A műkedvelő játékosok igyekezetét külön kell kiemelnünk. Együtt és külön-külön mind nagyon kedvesek voltak. A műkedvelő színvonalon messze fölülemelkedett közülük Oroszné úrné a doktorné és Liszt Nandin, a csatódott szerelmes szerepében. Játékában characert és inventiót találunk. Bihari mester, aki a bohózat férfi szerepét maga játszotta el, a darabok szakszerű rendezésével a jótékony cél érdekében nagy szolgálatot tett.

Színházi és mozgószínházi iratok jelentése:

* Hoffmann meséi, ope ett kerül ma színe a Csokonai színházban új be-tanulással. A fűzerepetek O. H. bert Jenka, Vass Mancsi, Ocskai Kornél, Székely és Szigeti játsszák.

* Egy katona története, regényes színmű, melynek az ideai színpadon rendkívüli nagy sikere volt, ma adják a Vigaszínházban.

* Vasárnapi előadások. Holnap, va-sárnap délután fél öt órai kezdettel, mérsékelt helyárrakkal a Csokonai szin-házban a János vitéz, daljáték, este az „Ébredő magyarok” tiszteletére a Bánk bán, történelmi színmű kerül színe. Az előadás előtt Bihari Ákos prófétát mond, utána az „Ébredő ma-gyarok” egyesületének nevében Szabó Dezső tart beszédet. A Vigaszínházban délután 5 órakor a Felroszta, nép-színmű, este a Lili báró, operett Honthi Hanna fellépéssel kerül színe.

* Horthy Miklós magyarországi kor-mányzója bevonul a magyar nemzeti hadsereg élén Budapestre. Ezt a nagy történelmi pillanatot mutatja be filmen, ma, szombaton és holnap vasárnap, minden előadás az Apollo. Előadások 6 és 8 órakor. Jegy elővétel.

* Káluk merce (Ottó Julius Bier-baum regénye filmen) hat felvonásban bemutatja ma és holnap az Apollo. A film nagyhatású epizodokban bővel-kezik, a főszerepben Marju Kierska kitűnő.

* Sodoma — a pestis Florenzben tragédia 7 felvonásban. Városszerie a legnagyobb elismeréssel beszélnek erről a nagyhatású filmről. Ebben a filmben a közönség a legnagyobb látványos-ságot kapja, a gazdag korszerűség fe-lelthetetlenül nagyvonalu produkciót nyújt. — Bemutatja ma, szombaton és holnap vasárnap az Urania. Kérjük a közönséget, hogy jegyeit elővételben valtsa meg, délelőt pénztár 10—12-ig, pénztárnyitás délután 4 órakor.

* Egy művész tragédiája, dráma négy felvonásban. Nagyhatású tragédia a művész világból, melyben a főszerepet Bernd Áldor játssza. Bemutatja az Arany-Bika mozi. — Előadások 6 és 8 órakor.

Cadás szenzáció a Sodoma-film az Urania-ban.

SPORT

DKASE—DEAC: 4—1 (2—0) Az évad első meglepetése a DEAC súlyos ve-resége. Egész idő alatt balszerencse kísérte. Szél ellen kezd, amely a csatár-sor legjobb akciót megakasztja. A DKASE a félidő 5-ik percében éri el első gólját. Ettől kezdve a DEAC szebbnél szebb támadásokat vezet, azonban a jobboldal meddő játéka miatt gólt elérni nem képes. A 30-ik percében éri el a DKASE második gólját. Ettől kezdve hullámzó játék

folyik. A második félidő idején a DKASE szép támadást vezet és Ökös III. révén a mérkőzés legjobb gólját éri el. A DEAC ismét támadásba kezd állandó fölény mellett játszik azonban gólt elérni nem képes, míg a DKASE a 35-ik percében újabb gólt lő. A DEAC a 40-ik percében Gombos össze-kötő révén éri el egyetlen gólját. A DKASE csapatából ki kell emelni Friedl-t Örös III-at, még a DEAC csapatából a faradhatatlan, Poroszlay, Gombos—B. biczky hafsört. A mér-közést Zempléni Gy. z. áv kifogástalanul vezette. DEAC 1/b—DKASE 1/b 1—1 (0—1) lanya, téleknéki játék egye-dül Gálos és Budai (DEAC) játéka tűnt ki.

DVSC—DTE 0:0. Az ugynevezett MLSz debreceni kerületének intézősége megszűlte az első torzszülőttet Pongrácz Victor bíró (?) személyében, ki a csü-törőki DVSC—DTE mérkőzést mint szűkégbíró vezette. Nem tudjuk meg-érteni, hogy a hónapok óta tartó torz-foldozott ugynevezett MLSz debreceni kerületnek miért kellett az első, ugy-szóván a bajnoksg sára döntő befolyással levő mérkőzésre „szűkégbíró” állítani. A mérkőzés első fél-ben a srélel játzó DVSC volt fölény-ben, de a szívesen védekező DTE védelem mindent ment. A II. félidőben eldurvul a játék és a bíró egy óra után 4 vasutas játékost állít ki és 20 perccel előbb le is fújja a csunya mérkőzést. Pongrácz bíró minden hozzátértés nélkül vette a mérkőzést.

A Hajdúföld kiadóhiva-talában a mai naptól kaphatók a következő keresztény lapok:

BUDAPESTI HIRLAP
NEMZETI UJSÁG
ÚJ NEMZEDEK
VIRRADAT
SZÓZAT
ÚJ LAP
napilapok
KÉPES KRÓNKA
GONDOLAT
és egyéb folyóiratok

Kiadja:
MAGYAR NEMZETI KÖNYV- ÉS LAP-KIADÓVÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRS.
Eszármért főszervező felelős.

APOLLO
Szombat Vasárnap
A magyar nemzeti hadsereg bevo-u-lása Budapestre
KAKUK HERCEG
Dráma 6 felvonásban. Főszereplő
Ma ja Kierska.
Előadások 6 és 8 órakor.

URANIA
Szombat Vasárnap
Sodoma
A pestis Florenzben
Tragédia 7 felvonásban.
Olasz világsláger.
Előadások 6 és 8 órakor.

ARANY BIKA
Szombat Vasárnap
Egy művész tragédiája
Dráma 4 felvonásban.
Főszereplők Bernd Áldor, Friedrich
Kühne.
Előadások 6 és 8 órakor.

FOG-HUZÁS
VECSEY ANTAL
VIZSGÁZOTT TECHNIKUS
SZENT ANNA-U 6.
FOG-TÖMÉS

3117—1920.

Hirdetmény

Debrecen sz. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy a város tulaj-donát képező köntösgáti 81 hold területű kaszáló birtok az 1920 évi legeltetési idényre, legkésőbb 1920 évi december hó 1. napjáig terjedő időre nyilvános árverés útján bérbe fog adani.

A gazdasági tanácsnoki szobá-ban (I. em. 26. sz.) megtartandó nyilvános árverés határideje folyó évi március hó 30-ik napjának dél-előtt 9 órája

A kiküldési ár 30.000 korona. Az árverési feltételeket a hiva-talos órák alatt a városi számve-vőségénel bárki megtekintheti.

Debrecen, 1920. márc. 25-én.
A Városi Tanács.

Magolesay Nagy Mihály
kalaposmester. Péterfia-u. 8. sz.
A ref. főgimnáziummal szemben

Elfogad mindennemű férfi és fiu kalapjavításokat. Ugyanott egy 200 cm. magas, 90 cm. széles ab-lak eladó.

Ákác és Tölgyfát
minden mennyiségben házhoz szállítok öten-ként és aprítva méter-mázsánként

Polyánszky Oroszló
üzletkereskedő
Mihály-utca végén, Szoboszló-ut 1 és Piac-utca 58. szám.

Most érkezett áruk!

■ Citrom	■ Várnarancs	■ Mandula
■ Datolya	■ Mogyoró	■ Mazsola
■ Aizi olaj	■ Füge	■ Orosz hal
■ Reil	■ Palugyai borok	■ Luczerna mag
■ Répamagvak	■ Karalábé mag	■ Kelkáposzta mag
■ Papírzsineg	■ Raffia	■ Kénlap
■ Kénpor	■ Gyufa	■ Harry cream
■ Salalcali	■ Borax	■ Fenyő mag
■ Gyertya	■ Cipőkrém	■ Kraolin
■ Fogvájó		

Vaspor legolcsóbb beszerzési forrása
Kontsek Gézánál, Kossuth-utca.

Apró hirdetések

Hétköznapokon tíz szóig 5 korona, minden további szó 50 fillér. — Vasárnap tíz szóig 6 K, minden további szó 60 K. Vastagabb betű-ből szedve Duplán számíttatik.

Hamisfogakat töröltet is veszek — József kir. herceg-u 10 szám.

Diszkertek parkok rendezését vállalja a kollégiumi fűvészeket.

Gyógyszerész hosszas fővárosi és vidéki gyakorlattal, beszél magyar, németül, munkabíró, megbíz-ható, 43 éves keresztény, jó megjelenésű nőtlen ember, állást keres lehetőleg vidéken, lakás, ellátás, megfelelő díjazással. Címe a kiadóban.

Főzni tudó komoly, szorgalmas leány keresztény kis család felvétetik. Cím a kiadóhivataltba.

Nap utcán levő 1 szobás rendbeli lakásomat megtehető ker-lakással kicserélném, esetleg azt meg is ve-ném. Cím a kiadóban.

Burgonya válogatott 40 mm. eladó. — Mélysz-tér 13 D u. 1 3 ig

Minden fajta mezőgazdasági gépek, mo-torok javítását vállalja a Debreceni Mezőgazdasági Gépgyár R-T.

Debreceni iparosok

KOROS SÁNDOR
férfi-szabó üzletében Piac-u. 69. sz.
saját készítésű elegáns férfi öltönyök kaphatók.

KISS FERENCZ
női szabó Piac-utca 56. szám
Izléses munkát jutányosan készít

BLATTNER JÓZSEF
Csapó-u. 1. Üvegezési és képeretkészítési vállalkozás, tük-rök és kész ablakok nagy választékban.

FORGÁCH ISTVÁN
műlőrási mester
Bádogos-utca 4.

Rélyegzőgyár és vésőintézet
Paulo I. Baithányi-u. 22.